

Лінгвістична лабораторія

Тимофєєва Олена Петрівна

Учителька початкових класів
Спеціаліст вищої категорії
Учитель-методист

Дніпровська гімназія № 140 ДМР

ПРАКТИЧНИЙ ПОСІБНИК

Українська мова. Читання

ОСНОВНІ АСПЕКТИ

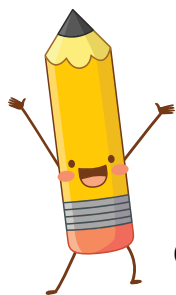

ПОЧАТКОВА ШКОЛА

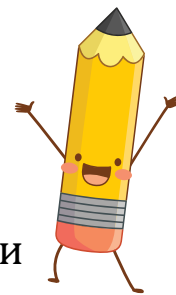
1 – 4 класи

АНАЛІЗ ТЕКСТУ

Вивчення структури

Розбиття тексту на абзаци,
виявлення зачину,
основної частини та кінцівки

Визначення теми та основної думки

Виявлення про що саме йдеться у тексті; головна ідея, яку автор намагається донести

Аналіз мовних засобів

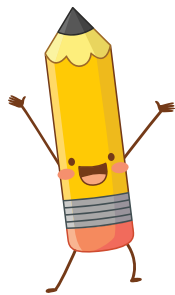
Вивчення лексики, стилістичних прийомів, граматичних конструкцій, які використовує автор

Визначення стилю та жанру

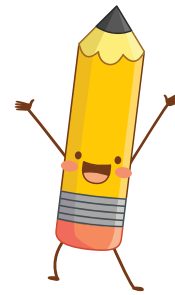
Виявлення особливостей мови та стилю тексту, його приналежності до певного жанру

РОЗУМІННЯ ТЕКСТУ

Інтерпретація змісту

Здатність
зрозуміти значення слів,
речень, абзаців
та їх зв'язок між собою

Аналіз контексту

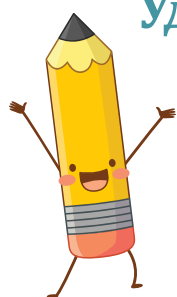
Врахування обставин,
у яких був створений текст,
щоб краще зрозуміти його значення

Виявлення прихованих значень

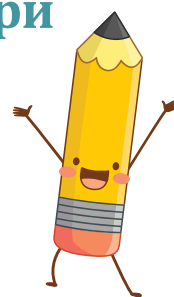
Здатність бачити
не лише те, що написано, а й те,
що автор намагається передати між рядками

РЕДАГУВАННЯ ТЕКСТУ

Удосконалення структури

Переробка абзаців,
їх обсягу та послідовності,
щоб зробити текст
більш логічним

Покращення стилю

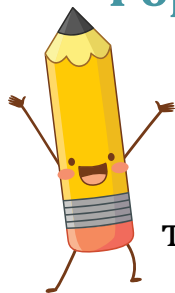
Зміна мовних конструкцій, лексики та стилістичних прийомів, щоб зробити текст більш виразним і зрозумілим

Виправлення граматичних та орфографічних помилок

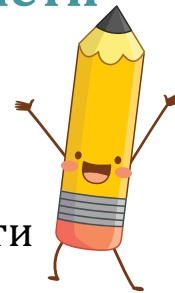
Перевірка тексту на наявність помилок у граматиці, орфографії та пунктуації

СТВОРЕННЯ ТЕКСТУ

Формулювання теми та мети

Чітке визначення теми,
про яку буде йти мова,
та мети, яку потрібно досягти

Створення плану

Розробка структури тексту, визначення послідовності абзаців і логічного зв'язку між ними

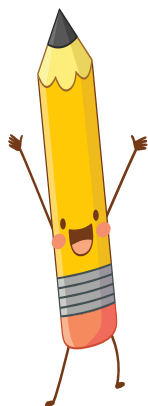
Написання тексту

Формулювання речень та абзаців,
використовуючи відповідну мову та стиль

Редагування та перевірка

Перевірка написаного тексту на наявність помилок і його вдосконалення

ПРАКТИЧНИЙ ПОСІБНИК «ЛІНГВІСТИЧНА ЛАБОРАТОРІЯ»

ОСНОВНІ ЦІЛІ

Розвиток навичок читання та
розуміння тексту

Розвиток аналітичного мислення

Розвиток мовних навичок

Розвиток творчих здібностей

Застосування отриманих знань на практиці

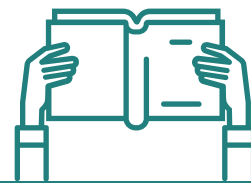
Зробити процес навчання цікавим та
ефективним

Українська мова. Читання

ПРАЦЮЄМО З

ТЕКСТОМ

ПРАКТИЧНИЙ ПОСІБНИК «ЛІНГВІСТИЧНА ЛАБОРАТОРІЯ»

№ з/п	Діяльність	Словникова робота	Додаткова інформація
1.	Прочитати текст	<p>Текст (від лат. <i>Textus</i> - «тканина», «з'єднання» «побудова») — загалом зв'язана і повністю послідовна сукупність знаків. Відтворені на письмі або друком авторська праця, висловлювання, документи тощо.</p>	<p>Основні типи: текст-опис, текст-розповідь, текст-міркування. За стилем: художній, науковий, публіцистичний, офіційно-діловий, розмовно-побутовий. За жанром: віршований, прозовий, драматичний, казка, роман, байка, тощо.</p>
2.	Визначити головну ідею тексту	<p>Ідея (дав.-гр. εἶδος (ейдос), грец. ιδέα — початок, принцип) — форма духовно-пізнавального відображення певних закономірних зв'язків і відношень зовнішнього світу, спрямована на його перетворення. За своєю логічною будовою ідея є формою <u>мислення</u>, різновид <u>поняття</u>, зміст якого своєрідно поєднує в собі як об'єктивне <u>знання</u> про наявну <u>дійсність</u>, так і суб'єктивну мету, спрямований на її перетворення.</p>	<p>Елементи, які допомагають визначити ідею тексту</p> <p>Тема Що саме описує автор? Наприклад, тема дружби, війни, природи.</p> <p>Зміст Який смисл вкладено в текст? Які події, явища, характери описуються?</p> <p>Художні засоби Які образи, символи, метафори використовує автор для вираження ідеї?</p> <p>Авторська позиція Як автор ставить до зображеного? Які цінності він пропагує?</p>
3.	Визначити тип тексту	<p>Тип т́ексту — це центральне поняття <u>лінгвістики тексту</u> і <u>загальної теорії тексту</u>. У широкому сенсі це певна обмежена сукупність текстів, що об'єднані особливими спільними ознаками на різних структурних рівнях тексту, на рівні <u>семантики</u>, <u>змісту</u>, особливостей побудови, ситуативних параметрів і комунікативної функції.</p>	<p>Типи текстів визначаються за їх основною метою та структурою.</p> <p>Основні типи текстів включають: опис, розповідь, міркування. Кожен із цих типів має свої характерні ознаки та стиль викладу.</p> <p>Опис - це текст, який зосереджується на характеристиках об'єкта, явища, особи або місця, наводячи його ознаки та властивості.</p> <p>Розповідь - це текст, який описує послідовність подій, що відбуваються в часі.</p> <p>Міркування - це текст, який містить роздуми автора, його судження та висновки, а також причини та наслідки певних явищ. У реальних текстах ці типи можуть поєднуватися, але один із них зазвичай переважає.</p>

4.	Поділити текст на частини	<p>Частина — окрема одиниця (пайка, шматок, кількість, ділянка, елемент, деталь, орган, розділ, відділ), яка відділяється від чогось цілого.</p>	<p>Зачин: вступна частина тексту, де коротко повідомляється про тему, про кого або про що розповідається в тексті, де і коли відбуватимуться події.</p> <p>Основна частина: розкривається основний зміст тексту, розвиваються події, наводяться аргументи, описуються явища, подаються факти.</p> <p>Кінцівка: завершальна частина тексту, де підводяться підсумки, робиться висновок, висловлюється ставлення автора до змісту.</p>
5.	Скласти план. Прочитати частину тексту (вибірково) за відповідним пунктом готового плану	<p>План тексту - це послідовний перелік основних пунктів, які розкривають зміст тексту, його структуру та логіку викладу.</p> <p>Види планів</p> <p>Простий план складається з переліку заголовків основних частин тексту.</p> <p>Складний план включає основні частини і підрозділи, що дозволяє більш детально розкрити зміст тексту.</p>	<p>План тексту допомагає</p> <ul style="list-style-type: none"> • Зрозуміти структуру тексту, його основні частини і зв'язки між ними. • Визначити головну думку тексту та його мікротеми. • Легше запам'ятати і переказати зміст тексту. <p>Як скласти план</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Уважно прочитайте текст і визначте його тему та головну думку. 2. Поділіть текст на смислові частини, кожна з яких розкриває певну мікротему. 3. Сформулюйте назви для кожної частини, які будуть відображати її основний зміст. 4. Запишіть назви частин у логічній послідовності, створивши план тексту.
6.	Переказати текст	<p>Дія за значенням переказувати, переказати; переповідання.</p> <p>Перéказ - більш або менш достовірна розповідь про минуле, яку передають звичайно в усній формі, <u>міф</u>. Перекази (застаріле слово) — <u>чутки</u>, <u>поголос</u>.</p> <p><u>Парафраза</u> — різні види перероблення допису <u>літературного твору</u>. Усна чи письмова робота, що передає <u>зміст</u>, <u>сюжет</u> якого-небудь <u>літературного твору</u> своїми словами.</p>	<p>Види переказів</p> <ul style="list-style-type: none"> • навчальні, • контрольні, • усні, • письмові, • докладні, • стислі, • вибіркові, • творчі.
7.	Завчасно підготуватися до виразного читання тексту	<p>Читáння — один із найважливіших видів <u>мовної діяльності</u>, тісно пов'язаний як з вимовою, так і з розумінням мови.</p> <p>«Читáння» — це здатність сприймати, розуміти <u>інформацію</u>, яка <u>записана</u> (передана) тим або іншим способом або відтворена технічними <u>пристроями</u>.</p>	<p>Значення</p> <p>Сприйняття і розуміння Читання - це не лише розпізнавання літер, але й розуміння сенсу написаного, вилучення інформації, формування суджень і висновків.</p> <p>Розвиток мовлення і мислення Читання розширює словниковий запас, покращує мовні навички, сприяє розвитку критичного мислення та уяви.</p> <p>Набуття знань і досвіду Книги є джерелом інформації, знань про світ, культуру, історію та різні аспекти життя.</p> <p>Розваги та відпочинок Читання може бути приємним способом проведення дозвілля, розслаблення, втечі від буденності.</p>

			<p>Емоційний вплив Читання може викликати різні емоції, від радості та захоплення до смутку і співчуття, допомагаючи краще розуміти себе та інших.</p> <p>Навчання і розвиток Читання є важливим інструментом для навчання і саморозвитку, що сприяє підвищенню інтелектуального рівня.</p>
8.	Вилучити з частини тексту слова, відсутність яких не змінить основний зміст; прочитати	СКОРОЧЕННЯ , <u>Дія за знач. скоротити, скорочувати і скоротитися, скорочуватися.</u>	<p>Лаконічний переказ допомагає Зрозуміти основну ідею тексту. Економно використовувати час при ознайомленні з великим обсягом інформації. Розвивати навички стислого викладу думок. Покращити комунікативні навички, зокрема, вміння виділяти головне.</p>
9.	Лаконічно переказати текст	Лаконізм, лаконічність (дав. гр. <i>λακωνισμός</i> від <i>Λακωνία</i>) або короткомовність — гранично стисле грамотне й інформативне вираження думки.	<p>Як скласти лаконічний переказ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Уважно прочитайте текст, щоб зрозуміти його загальний зміст. 2. Визначте основні ідеї та ключові моменти тексту. 3. Відкиньте зайві деталі, приклади та повтори. 4. Використовуйте короткі речення та прості слова. 5. Перевірте, чи передає переказ основний зміст тексту.
10.	Прочитати текст по одному слову / реченню (ланцюжком)	Ланцюжок або ланцюг — <u>ювелірний</u> виріб, що складається з багатьох однакових елементів, <u>ланок</u> , які сполучені між собою гнучким з'єднанням. Читання ланцюжком , або по ланцюжку, це метод читання, коли учні по черзі читають текст, кожен наступний учень продовжує читати з того місця, де зупинився попередній.	<p>Мета вправи Розвиток навичок читання Вправа сприяє розвитку уваги, концентрації та навичок виразного читання. Створення атмосфери співпраці Читання ланцюжком може бути цікавою груповою активністю, яка об'єднує учнів. Запам'ятовування Вправа допомагає краще запам'ятовувати текст, особливо якщо вірш невеликий або дитина отримує лише частину. Розвиток пам'яті При читанні "ланцюжком" розвивається периферичний зір та оперативна пам'ять. Перевірка розуміння Учитель може перевірити, наскільки учні готові до уроку та наскільки добре вони розуміють прочитане.</p>
11.	Прочитати текст по одному абзацу (ланцюжком)	Абзац (нім. <i>Absatz</i> , англ. <i>Paragraph</i>) — відрізок мовлення, тексту, що складається з одного чи кількох <u>речень</u> , пов'язаних між собою за змістом.	<p>Переваги читання ланцюжком Активізація учнів Усі учні залучені до процесу читання та мають можливість брати участь у роботі з текстом. Перевірка читання вголос Метод дозволяє вчителю оцінити рівень читання вголос кожного учня та виявити можливі проблеми. Розвиток навичок читання Читання ланцюжком може сприяти покращенню швидкості читання та розуміння тексту. Покращення уваги</p>

			Учні повинні уважно слухати попередніх читачів, щоб не пропустити свою чергу та знати, де продовжувати читати.
12.	Прочитати текст / частину тексту напівголосно	<p>Гóлос — <u>звук</u>, який відтворює <u>людина</u>, використовуючи <u>голосові зв'язки</u>. Людина використовує голос для <u>розмови, співу, крику, сміху, плачу</u>. Голосоутворення відбувається шляхом <u>видихання повітря</u> з <u>легень</u> через <u>рот</u> та <u>ніс</u>, при чому <u>голосові зв'язки вібрують</u> і створюють у повітрі <u>звукові хвилі</u>.</p> <p>НАПІВГОЛОСНО, присл. <u>Не голосно, не на повен голос; притишено</u>.</p>	<p>Приклади використання</p> <ul style="list-style-type: none"> Учні можуть використовувати напівголосне читання під час підготовки до виступу або для кращого запам'ятовування матеріалу. Напівголосне читання може бути корисним у бібліотеках або в інших місцях, де потрібно зберігати тишу, але необхідно візуально і слухово сприймати текст.
13.	Прочитати відповідний уривок тексту до малюнка	<p>УРИВОК, вка, ч . <u>Відірваний шматок або обірвана частина чого-небудь</u>.</p> <p>Щоб знайти уривок тексту, що відповідає малюнку, потрібно проаналізувати обидва елементи: малюнок і текст.</p> <p>Зазвичай, уривок тексту, який стосується малюнка, містить опис зображення або пояснює його зміст.</p>	<p>Кроки пошуку</p> <p>1. Проаналізуйте малюнок Зверніть увагу на деталі зображення. Що на ньому зображено? Які об'єкти, кольори, дії? Подумайте, про що може йти мова в тексті, пов'язаному з цим малюнком. Яка основна ідея? Яка інформація передається? Спробуйте визначити контекст малюнка. Де він знаходиться? В якій статті, книзі, презентації? Це допоможе звузити пошук.</p> <p>2. Проаналізуйте текст Шукайте ключові слова, що стосуються теми малюнка. Наприклад, якщо малюнок зображує дерево, шукайте слова "дерево", "рослина", "природа"...</p> <p>Зверніть увагу на абзаци, які містять описи або пояснення.</p> <p>Шукайте розділи, які логічно передують або слідує за місцем, де знаходиться малюнок.</p>
14.	Прочитати слово / речення - відповідь на запитання	<p>Питання — <u>форма думки</u>, виражена в мові пропозицією, яку виголошують або пишуть, коли хочуть що-небудь запитати, тобто отримати інформацію, що цікавить.</p> <p>Задаючи питання зазвичай чекаємо відповіді. Виняток становить лише риторичне питання, на яке відповідь не потрібна.</p>	<p>В українській мові, якщо питання виголошують, то використовують питальну інтонацію, а якщо пишуть, то в кінці ставлять <u>знак питання</u> і використовують <u>питальні частки</u>: чи, не... чи, що, як, чи що, то хіба, невже, що якщо, а, так, правда, чи не так, так, але ж, чи не так, вірно; <u>питальні займенникові слова</u>: хто, що, який, який, чий, який, скільки, як, де, куди, звідки, коли, чому, навіщо, наскільки. За допомогою цих засобів будь-яка не питальна <u>пропозиція</u> може стати питанням або перезапитом.</p>
15.	Прочитати уривок із тексту, який розкриє повну відповідь на запитання	<p>ВІДПОВІДЬ, і, ж. 1. <u>Усне чи письмове повідомлення, пояснення з приводу чийогось запитання, звертання тощо</u>.</p>	<p>Кроки пошуку</p> <p>1. Уважно прочитайте питання Переконайтеся, що ви розумієте, що саме потрібно знайти. Виділіть основну думку питання.</p> <p>2. Визначте ключові слова.</p>

			<p>Подумайте, які слова або фрази вказують на відповідь. Наприклад, якщо питання "Якого кольору небо?", то ключовими словами будуть "колір" і "небо".</p> <p>3. Проаналізуйте знайдені уривки Уважно прочитайте частини, де згадуються ключові слова, і знайдіть ту частину, яка відповідає на ваше питання.</p> <p>4. Сформулюйте відповідь Використовуючи знайдений уривок, сформулюйте відповідь на поставлене питання.</p>
16.	Прочитати найкрасивіше місце в тексті	КРАСИВИЙ , а, е. <u>Те саме, що гарний.</u>	"Найкрасивіший" в українській мові означає найбільш красивий, найкращий за красою, найпривабливіший зовнішнім виглядом. Це форма найвищого ступеня порівняння прикметника "красивий". Тобто, коли ми кажемо "найкрасивіший", ми маємо на увазі, що щось або хтось має найвищий ступінь краси, перевершуючи інших у цьому відношенні.
17.	Прочитати речення / абзац за початком або закінченням	Речення — граматична конструкція, побудована з одного чи кількох <u>слів</u> певної <u>мови</u> , що становить окрему, відносно незалежну <u>думку</u> ; значеннєве, граматичне та інтонаційне ціле, що виражає якусь думку у відношенні її до дійсності (предикативність, створена категоріями модальності, <u>часу й особи</u>) одним словом чи сполукою слів.	Мета знаходження цілого речення в тексті за його початком / закінченням - визначити, чи є заданий фрагмент (початок / кінець речення) початком / кінцем існуючого речення в тексті, та якщо так, то знайти повне речення. Розвиток цієї навички передбачає вдосконалення здатності швидко і точно розпізнавати структурні елементи речення та їх зв'язки в тексті. Це важливо для розуміння тексту, аналізу його структури та виділення ключової інформації.
18.	Прочитати текст швидше за попередній варіант (завчасне тренування)	Норма (лат. norma — дослівно «косинець», у переносному значенні — «правило») — регулятивне правило, яке вказує межі свого застосування; відповідає чомусь типовому або звичайному.	Норма читання - це швидкість читання, яка вважається прийнятною для певної вікової групи або рівня знань. Вона вимірюється у словах, які людина може прочитати за хвилину. Зазвичай, норма читання для дорослих становить 200-400 слів на хвилину, але може змінюватися залежно від індивідуальних особливостей та складності тексту. Для дітей існують певні норми для кожного класу, які враховують рівень їхнього читацького розвитку.
19.	Прочитати речення, за допомогою якого можна виправити помилку	Помилка — ненавмисне, забудькувате відхилення від правильних дій, вчинків, думок; різниця між очікуваною або вимірною і реальною величиною. Синоніми Синонімами до слова "помилка" є "недолік", "погіршність", "промах", "ляпсус".	Типи помилок Помилки можуть бути різних видів, наприклад, орфографічні, граматичні, логічні, технічні, математичні, людські та інші. Наслідки помилок Помилки можуть призводити до негативних наслідків, таких як неправильні розрахунки, неуспішні дії, втрати та інші проблеми.
20.	Прочитати речення / уривок, який відображає основну думку	Думка — <u>поняття</u> про що-небудь (<u>переконання</u> , <u>судження</u> , висновок, певний <u>погляд</u> або заява), що засновано на інтерпретації	Основна думка тексту - це головна ідея, яку автор намагається донести до читача, те, про що він хоче сказати, до чого закликає або що радить. Це сутність тексту, його смисловий

		<p><u>фактів</u>, на <u>суб'єктивному</u>, та <u>емоційному</u> відношенні до них. Думка, на відміну від знань, може базуватися на неперевірених, помилковій або хибній інформації.</p>	<p>стрижень, який розкривається через тему та мікротеми.</p> <p>Щоб визначити основну думку, потрібно</p> <p>1. Зрозуміти тему тексту Тема - це те, про що розповідається у тексті, про кого або про що йде мова.</p> <p>2. Визначити, яку мету переслідує автор Що він хоче сказати, до чого закликає, що радить?</p> <p>3. Звернути увагу на ключові речення Часто основна думка виражена у вступі, висновку або у тематичному реченні.</p> <p>4. Врахувати загальний зміст тексту Основна думка має охоплювати весь текст, бути його суттю.</p>
21.	Прочитати слово / речення / частину тексту - встановлення того, що є правдою, а що вигаданим (для казки)	<p>Казка — це народно-поетичний або писемно-літературний твір про передбачувано вигадані події чи осіб, іноді за участю фантастичних сил, який має <u>повчальну мету</u>.</p> <p>Види казок</p> <p>Казки про тварин Героями таких казок є тварини, які мають людські риси та поводяться як люди.</p> <p>Чарівні казки У цих казках переважають чарівні елементи, магія, фантастичні істоти та предмети.</p> <p>Соціально-побутові казки Ці казки відображають життя звичайних людей, їхні проблеми, побут та взаємини.</p>	<p>Основні характеристики казки</p> <p>Вигадані події Казки розповідають про події, які не відбувалися в реальності, часто з використанням фантастичних елементів.</p> <p>Фантастичні персонажі У казках часто зустрічаються міфічні істоти, тварини, що розмовляють, та інші незвичайні персонажі.</p> <p>Чарівні предмети У казках часто використовуються магичні предмети, які допомагають героям у їхніх пригодах.</p> <p>Повчальний характер Казки мають на меті передати моральні уроки та цінності, навчити добрим вчинкам і перемозі добра над злом.</p> <p>Щасливий фінал У народних казках перемога добра над злом є зазвичай невід'ємною частиною сюжету.</p> <p>Казки є важливою частиною культури будь-якого народу, вони передаються з покоління в покоління, навчають, розважають та допомагають зрозуміти світ.</p>
22.	Прочитати речення - прислів'я (до байки)	<p>Байка (від <i>баяти</i> — «розповідати», лат. <i>fabula</i> — оповідь) — жанр <u>епічного</u> роду, стисла вигадана розповідь у <u>прозі</u> чи <u>віршах</u>, яка будується на <u>алегорії</u>, має інакомовний зміст, який втілюється в образах людей, <u>тварин</u>, риб, птахів, комах, <u>рослин</u>, речей і явищ навколишнього світу, а їхні вчинки ілюструють або ведуть до певного <u>морального уроку</u>, що у кінці може бути явно доданий як стислий вислів.</p>	<p>Основні характеристики байки</p> <p>Алегоричність У байках події та персонажі використовуються для представлення людських якостей, стосунків і вад.</p> <p>Повчальність Основна мета байки - надати читачеві урок або висновок щодо певних життєвих ситуацій.</p> <p>Короткість Байки зазвичай невеликі за обсягом і мають чітку структуру.</p> <p>Сатиричність Часто байки містять елементи сатири, висміюючи людські недоліки.</p> <p>Два основні елементи Оповідна частина (історія) та мораль (повчальний висновок).</p> <p>Навіщо потрібні байки</p>

			Байки допомагають зрозуміти складні моральні та соціальні питання через прості та зрозумілі образи. Вони вчать критично мислити, розпізнавати людські вади та робити правильні висновки.
23.	Продовжити бесіду, прочитавши відповідну частину тексту	<p>БЕСІДА, и, ж. 1. Розмова з ким-небудь.</p> <p>Форми бесід</p> <p>Неформальна бесіда Невимушена розмова, яка може виникати між друзями, знайомими або колегами.</p> <p>Ділова бесіда Спрямована на вирішення конкретних питань, обмін професійною інформацією, прийняття рішень.</p> <p>Навчальна бесіда Використовується в навчальному процесі для передачі знань, перевірки знань, обговорення навчального матеріалу.</p> <p>Етична бесіда Спрямована на обговорення моральних питань і формування етичних переконань.</p>	<p>Детальний опис Обмін інформацією та думками Бесіда дозволяє людям ділитися знаннями, ідеями та поглядами на певні теми.</p> <p>Вплив на співрозмовників Під час бесіди люди можуть впливати на переконання та поведінку один одного.</p> <p>Структура бесіди Ділові бесіди часто мають чітку структуру, яка включає підготовку, початок, основну частину та завершення.</p> <p>Мета бесіди Інформування Надання інформації про певні події, факти, ситуації.</p> <p>Переконання Спроба змінити думку або переконання співрозмовника.</p> <p>Налагодження стосунків Створення позитивної атмосфери та підтримка взаєморозуміння.</p> <p>Вирішення проблем Спільний пошук і прийняття рішень.</p>
24.	Прочитати висновки, які зробили герої / автор	<p>Висновок — остаточна думка про що-небудь, логічний підсумок, зроблений на основі спостережень, міркувань або розгляду певних фактів.</p>	<p>Структура висновку</p> <p>Загальний висновок Підсумовує основні результати та робить загальний висновок щодо дослідження.</p> <p>Висновки за завданнями Якщо робота має декілька завдань, висновки можна розділити на частини, кожна з яких буде відповідати певному завданню.</p> <p>Рекомендації (за потреби) Можна додати рекомендації щодо подальших досліджень або практичного застосування результатів.</p>
25.	Висловити власні судження стосовно прочитаного	<p>Судження — форма мисленнєвого відображення об'єктивної дійсності, яка полягає у співвідношенні понять.</p> <p>У судженні стверджують про наявність або відсутність ознак, властивостей чи відношень у певних об'єктах.</p> <p>Це форма <u>мислення</u>, в якій <u>що-небудь стверджується</u> про предмет <u>думки</u>.</p>	<p>Судження відображає дійсність Воно показує, як ми бачимо світ, наші уявлення про нього.</p> <p>Ствердження або заперечення Судження може стверджувати, що щось існує або має певну властивість, або заперечувати це.</p> <p>Істинне або хибне Судження може бути правдивим або хибним, тобто відповідати дійсності або не відповідати їй.</p>

26.	Розповісти про те, що сподобалось у творі, чим запам'ятався	<p>Твір - багатофункціональне поняття</p> <p>Загальний термін для позначення результату інтелектуальної (аналітико-синтетичної чи евристичної) діяльності людини (<u>творчої діяльності</u>).</p> <p>Позначення того, що зроблене (створене) ким-небудь і реально існує (має форму): <u>виріб</u> (витвір, творіння, утвір), <u>опис</u> тощо.</p> <p>Результат інтелектуальної, аналітико-синтетичної чи евристичної діяльності окремої людини, чи групи людей, поданий у формі, що дає змогу його поширення, отримання, зберігання, обробки, відтворення для використання різними засобами, методами, способами, технологіями.</p>	<p>Літературний твір Може бути написаний у прозі чи віршах, представляти собою роман, оповідання, вірш, п'єсу, есе, тощо. Мета - передати ідеї, емоції, враження, розважити або зацікавити читача.</p> <p>Художній твір Витвір мистецтва, що має естетичну цінність. Це може бути картина, скульптура, музичний твір, архітектурна споруда, тощо.</p> <p>Науковий твір Дослідження, стаття, монографія, що представляє нові знання, розробки, аналіз фактів та явищ.</p> <p>Твір-роздум Зв'язний текст, у якому автор викладає свої думки, аргументи, міркування з певної теми.</p> <p>Твір-опис Текст, що словесно відтворює ознаки предмета, явища, особи.</p> <p>Твір-характеристика Текст, що містить опис рис характеру, поведінки особи.</p>
27.	Встановити причинно-наслідкові зв'язки	<p>Причинність, також причинно-наслідковий зв'язок, причинність, причинно-наслідковий зв'язок, каузальність — (<i>неформально, нестрого розуміючи</i>) зв'язок між подією А («причиною») й іншою подією Б («наслідком»), яка необхідно настає за першою чи витікає з неї. Хоча «причина» й «наслідок» визначені стосовно події, замість неї можна взяти іншу сутність, як-от <u>процес</u>, <u>властивість</u>, <u>змінну</u>, <u>факт</u>, <u>стан справ</u> тощо, — адже на питання «Яка з них є справжньою й основною причинністю?» та «Як найкраще схарактеризувати зв'язок між ними?» людство ще не дало загальноприйнятих відповідей.</p>	<p>Причина Подія, яка викликає або породжує іншу подію.</p> <p>Наслідок Подія, яка виникає в результаті іншої події (причини).</p> <p>Об'єктивність Причинно-наслідкові зв'язки існують об'єктивно, незалежно від того, знає про них людина чи ні.</p> <p>Необхідна умова Причинний зв'язок існує тоді, коли діяння є необхідною умовою для настання наслідку.</p>
28.	Замінити заголовок тексту власним варіантом	<p>Заголовок — окреме <u>слово</u>, <u>речення</u>, <u>словосполучення</u> або комбінація інших символів, що передують фрагменту тексту, позначаючи його <u>назву</u>.</p> <p>При наявності комплексних текстів, заголовок може бути багаторівневим, називаючи як весь текст, так і його окремі частини.</p>	<p>Назва Заголовок може бути назвою твору, статті, розділу, книги, газети, журналу тощо.</p> <p>Опис Заголовок може коротко передавати основну ідею або тему тексту, що дозволяє читачеві швидко зрозуміти, чи відповідає текст його інтересам.</p> <p>Функції Інформативна Допомагає читачеві зрозуміти, про що текст. Структурна</p>

		Разом із <u>визначенням</u> , <u>анотацією</u> , <u>буквицею</u> , <u>параграфами</u> полегшує сприйняття тексту в цілому.	Розділяє текст на частини та вказує на їхню ієрархію. Естетична Привертає увагу читача, створює настрій. Форма Заголовок може бути словом, словосполученням або реченням. Важливість Правильно складений заголовок може значно підвищити інтерес до тексту та полегшити його сприйняття.
29.	Прочитати текст за ролями	Роль може означати: <u>Роль (мистецтво)</u> — <u>образ</u> , втілюваний актором <u>театру</u> або <u>кіно</u> .	Мета Основна мета читання за ролями - залучити учнів до активного сприйняття та інтерпретації тексту. Процес Учні отримують тексти, де кожному призначена певна роль або персонаж. Вони читають вголос, намагаючись передати інтонацію, емоції та характер персонажа. Покращення пам'яті Запам'ятовування текстів і ролей сприяє розвитку пам'яті.
30.	Прочитати діалог за ролями, виключаючи слова автора	Діалог (грец. <i>Διάλογος</i> — «розмова») — двосторонній обмін <u>інформацією</u> (розмова, <u>спілкування</u>) між двома або більше людьми у вигляді питань та відповідей.	Переваги Розвиток мовлення Учні вдосконалюють навички читання вголос, покращують дикцію, інтонацію та вміння виразно читати. Розуміння тексту Читання за ролями допомагає глибше зрозуміти зміст тексту, емоції персонажів та їхні стосунки. Розвиток акторських здібностей Учні вчаться перевтілюватися у персонажів, передавати їхні почуття та емоції. Розвиток соціальних навичок Читання за ролями сприяє командній роботі, взаємодії та співпраці між учнями.
31.	Переказати текст за допомогою жестів, міміки, пози	Жест — рух (дія) для вираження <u>емоції</u> чи <u>інформації</u> замість <u>розмови</u> або під час <u>розмови</u> . Дія або рух людського тіла / його частини, що має певне <u>значення</u> або <u>сенс</u> , тобто є <u>мовним знаком</u> або <u>символом</u> . Поза — положення тіла	Невербальна комунікація або невербальне спілкування — вид <u>спілкування</u> , для якого характерне використання <u>невербальної</u> (безсловесної) <u>поведінки</u> та невербальних комунікацій як головного засобу передачі <u>інформації</u> , організації взаємодії, формування образу, думки про співрозмовника, здійснення впливу на іншу людину.
32.	Відреагувати мімікою на прочитане іншими	Міміка (від грец. <i>mimikos</i> — наслідуваний, акторський) — рухи <u>м'язів обличчя</u> , що виражають почуття і психічний стан людини.	Активне слухання — це техніка ефективної комунікації, яка полягає у вмінні вислухати та відповісти співрозмовнику так, щоб він відчув, що його бачать, чують та розуміють. За такого способу комунікації на перший план виходить відображення та уточнення інформації, активніше використовується словесна форма, що допомагає пов'язувати окремі фрагменти розповіді, внаслідок чого реалізується розуміння.

<p>33.</p>	<p>Прочитати речення, яке відображає в тексті відповідну емоцію...</p> 	<p>Емоції (від фр. <i>é mouvoir</i> — «у русі», «хвилювання», «збудження») - це внутрішнє переживання або рух настрою, наприклад радість, страх, гнів, смуток, які можуть бути викликані ситуацією чи подією. Емоції також можуть виникати спонтанно. Емоції є суб'єктивними переживаннями і пов'язані з фізичними реакціями, виразом обличчя та поведінкою.</p>	<p>Емоційний інтелект включає Самоусвідомлення Здатність розпізнавати та розуміти свої власні емоції, мотиви та потреби.</p> <p>Саморегуляція Вміння керувати своїми емоціями та імпульсами, а також адаптуватися до різних ситуацій.</p> <p>Соціальна чутливість (емпатія) Здатність співпереживати та розуміти емоції інших людей.</p> <p>Соціальні навички Вміння будувати та підтримувати позитивні стосунки, ефективно спілкуватися та співпрацювати з іншими.</p> <p>Мотивація Здатність мотивувати себе та інших, ставити цілі та досягати їх.</p>
<p>34.</p>	<p>Прочитати речення / уривок, через різні емоції</p>	<p>Емоційний інтелект (EI) (англ. <i>emotional intelligence</i>) — група ментальних здібностей, які беруть участь в усвідомленні та розумінні власних емоцій і емоцій навколишніх людей.</p>	<p>Як розвивати емоційний інтелект Самоаналіз Приділяйте час для роздумів про свої емоції, їх причини та наслідки.</p> <p>Навчіться розпізнавати емоції Уважно спостерігайте за своїми емоціями та емоціями інших.</p> <p>Практикуйте саморегуляцію Вчіться контролювати свої емоції та імпульси, особливо в стресових ситуаціях.</p> <p>Розвивайте емпатію Спробуйте поставити себе на місце іншої людини, зрозуміти її точку зору.</p> <p>Вчіться ефективно спілкуватися Слухайте уважно, виражайте свої думки та почуття чітко та зрозуміло.</p>
<p>35.</p>	<p>Прочитати речення з відповідним розділовим знаком</p>	<p>Розділові знаки або пунктуаційні знаки, знаки пунктуації — сукупність графічних знаків, що не належать до алфавіту даної мови, а служать засобом відображення тих ознак (сторін) писемної мови, які не можуть бути передані літерами та іншими писемними позначеннями — цифрами, знаками рівності, подібності тощо.</p>	<p>Навички читання відповідно до розділових знаків є важливими для Розуміння тексту Правильне використання інтонації та пауз допомагає краще зрозуміти зміст, структуру та логіку тексту.</p> <p>Передачі емоцій Використання знаків оклику та інших знаків дозволяє передати емоційне забарвлення тексту.</p> <p>Уникнення двозначності Розділові знаки допомагають уникнути неоднозначності та правильно зрозуміти значення речень.</p> <p>Ефективного спілкування Вміння читати з урахуванням розділових знаків робить мовлення більш виразним та зрозумілим для слухачів.</p>
<p>36.</p>	<p>Виразно прочитати вірш</p>	<p>Вірш (через пол. <i>wiersz</i> від лат. <i>versus</i> — «рядок», первісно — «поворот плуга в кінці гонів», «довжина борозни», спор. з укр. <i>верства</i>, <i>верста</i>) — термін, використовуваний у декількох значеннях.</p>	<p>Виразне читання віршів Мистецтво, яке полягає у відтворенні думок, почуттів, настроїв і переживань, закладених у творі, за допомогою інтонації, логічних наголосів, пауз та інших засобів виразності.</p>

		Елемент <u>ритмічного</u> мовлення в <u>літературному</u> творі, основна одиниця віршованого <u>ритму</u> .	Це не просто читання тексту, а його інтерпретація, передача емоційного забарвлення та авторського задуму.
37.	Прочитати образні слова / описи	Опис — поширений композиційно-стилістичний спосіб викладу матеріалу в художньому, передусім епічному творі, полягає у послідовному відтворенні логічних зв'язків між явищами, поняттями, у фіксуванні окремих ознак, рис, властивостей персонажів, зображуваних краєвидів, інтер'єрів, предметів тощо.	Образне слово Використовується в переносному значенні, щоб викликати у читача або слухача певні асоціації та уявлення. Тропи Різновиди образних висловів, такі як метафори, порівняння, епітети, які використовуються для створення художніх образів. Призначення образних слів Створення яскравих, поетичних образів. Додавання емоційного забарвлення мовленню. Поглиблення розуміння та сприйняття. Вираження авторської позиції та ставлення до предмета мовлення.
38.	Прочитати слова з логічним наголосом у реченні	На́голос , або акце́нт (<i>лат. accentus</i> , <i>нім. Akzent</i> , <i>англ. stress</i> , <i>грец. τόνος</i>) — надсегментна одиниця <u>мовлення</u> . Наголос є властивістю <u>складу</u> . Його також можна визначити як якісну характеристику (коли якість голосного є засобом вираження наголошення) і, також, як кількісну характеристику (відносно збільшена тривалість наголошеного голосного).	Логічний наголос Особливе виділення <u>голосом</u> слова в реченні з метою підкреслити важливість його в смисловій структурі речення. У <u>простому реченні</u> буває тільки один логічний наголос. Він може падати на будь-яке слово в реченні, у тому числі й на неповнозначне.
39.	Прочитати слова, які читаються з різною інтонацією	Інтонація (від <i>лат. intono</i> — голосно виголошую) — сукупність так званих <u>просодичних</u> елементів, або надсегментних одиниць мовлення: <u>мелодики (тону)</u> , <u>ритму</u> , <u>темпу</u> , <u>наголосу</u> .	Елементи інтонації Мелодика (тону) Зміна висоти голосу (висхідна, низхідна, рівна). Ритм Зміна тривалості звучання голосних і приголосних звуків. Темп Швидкість мовлення (швидкий, повільний). Наголос Виділення певних складів у словах. Функції інтонації Смислова Допомагає розрізнити тип речення (наприклад, розповідне чи питальне), виділяти важливі слова та частини речення. Емоційна Передає емоційний стан мовця (радість, сум, здивування, гнів тощо). Модальна Виражає ставлення мовця до висловлювання (впевненість, сумнів, припущення). Комунікативна Впливає на сприйняття та розуміння мовлення, допомагає уникнути непорозумінь.

40.	Прочитати вірш, з акцентом на паузи	Па́уза або Па́вза (грец. pausa — припинення) — коротка перерва у мовленні, що виконує роль словоподілу, відмежовує одну фразу від іншої.	<p>Особливого значення надається паузі у віршуванні, де поряд із смисловим, логічно-інтонаційним вживається ще й ритмічна, яку називають константною та цезурною.</p> <p>Функціональне навантаження паузи підвищується у тонічному віршуванні, сприяючи посиленню інтонаційної самостійності емоційно напруженого мовлення, зокрема на місці опущеного ненаголошеного складу (паузник). Подеколи пауза, яка закінчує віршовий рядок, не збігається із смисловою паузою. У такому випадку вживається перенесення, або енжамбеман.</p>
41.	Прочитати вірш ланцюжком, зупиняючись на паузах	Ува́га — спрямованість психічної діяльності людини та її зосередженість у певний момент на об'єкти або явища, які мають для людини певне значення при одночасному абстрагуванні від інших, в результаті чого вони відображаються повніше, чіткіше, глибше, ніж інші.	<p>Особливості читання ланцюжком</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учні повинні уважно слухати, щоб знати, де закінчується їхня частина та починається наступна. • Важливо, щоб учитель враховував індивідуальні особливості учнів та розподіляв текст відповідно до їхніх можливостей. • Читання ланцюжком може бути корисним при вивченні лічилок, мирилок, закличок, коротких віршів. • Важливо, щоб вправа проходила в невимушеній атмосфері, щоб учні не відчували дискомфорту. • Ця вправа може бути модифікована, наприклад, учні можуть читати з різною інтонацією, або замість читання обирати інші види роботи з текстом, наприклад, переказувати прочитане.
42.	Виразно прочитати фрагмент оповідання (поєми, вірша) за власним вибором	ВИРАЗНИЙ , а, е. <u>Який зовнішніми ознаками передає внутрішні якості, почуття, переживання (про обличчя, очі і т. ін.).</u>	<p>Основні аспекти виразного читання</p> <p>Розуміння змісту Читач повинен глибоко зрозуміти ідею, емоційний настрій та особливості твору, щоб передати їх.</p> <p>Інтонація Використання різних інтонаційних засобів, таких як тон, темп, гучність, паузи, для передачі емоцій, настрою та наміру автора.</p> <p>Артикуляція Чітка та правильна вимова звуків, слів і фраз для забезпечення зрозумілості мовлення.</p> <p>Робота з диханням Вміння правильно дихати під час читання, щоб підтримувати достатню силу голосу та плавний перебіг мовлення.</p> <p>Передача емоцій Виразне читання має викликати у слухачів емоційну реакцію, співпереживання, захоплення чи інші почуття, які закладені у творі.</p> <p>Ставлення до твору Читач повинен виражати своє особисте ставлення до тексту, свою оцінку та розуміння прочитаного.</p> <p>Важливий інструмент</p>

			для передачі культурних цінностей, розвитку уяви та емоційного інтелекту, а також для формування естетичного смаку.
43.	Прочитати уривок тексту, додаючи до речень додаткову інформацію	Поширене речення - це просте речення, в якому, крім граматичної основи (підмета і присудка), є хоча б один другорядний член речення (додаток, означення, обставина).	Значення поширених речень Більш детальний опис Поширені речення дозволяють передати більше інформації про предмет, дію або ознаку, що робить мовлення більш виразним і змістовним. Точність і гнучкість Вони допомагають уникнути невизначеності та роблять мовлення більш точним і гнучким. Уникнення одноманітності Використання поширених речень робить текст більш цікавим і запобігає його монотонності. Розвиток логічного мислення Поширені речення вчать послідовно викладати думки та виражати їх з деталями.
44.	Прочитати слово до відповідної схеми	Схема (грец. Σχῆμα — образ, вид) - спрощене зображення, викладення чогось у загальних, основних рисах. Види <ul style="list-style-type: none"> • Звукові, • структурні, • функціональні, та ін.. 	Значення схем Допомагають зрозуміти структуру мови, її звуковий та граматичний лад. Використовуються для аналізу та навчання мови. Значення схем для навчання мови Допомагають візуалізувати абстрактні поняття мови, роблячи їх більш зрозумілими для учнів. Сприяють розвитку аналітичного мислення та вміння розкладати мовні явища на складові частини. За допомогою схем можна краще зрозуміти та запам'ятати правила правопису, граматики та синтаксису. Ефективні інструменти для навчання дітей мови, зокрема, для формування навичок читання, письма та мовлення.
45.	Прочитати слово, до відповідного правила	Правило — вимога для виконання якихось умов (<u>норма поведінки</u>) всіма учасниками якої-небудь дії (<u>гри</u> , <u>правопису</u> , <u>судового процесу</u> , <u>організації</u> , <u>установи</u>), за виконання якого передбачено <u>заохочення</u> , а за невиконання — <u>покарання</u> .	Ефективне навчання орфографії включає <ul style="list-style-type: none"> • Ознайомлення з орфографічними правилами та їх пояснення. • Вироблення навичок визначення орфограм у словах. • Практичні вправи на написання слів та речень з урахуванням правил. • Постійний контроль та корекція орфографічних навичок.
46.	Прочитати найдовше слово в тексті	Найдовше слово в будь-якій мові залежить від правил словотворення кожної конкретної мови та від типів слів, дозволених до розгляду.	Щоб знайти найдовше слово в тексті , потрібно перебрати всі слова в тексті, порівняти їх довжину та зафіксувати найдовше.
47.	Прочитати слова з різною кількістю складів	Склад — у <u>мовознавстві</u> — мінімальний відрізок потоку зв'язного мовлення, що складається з одного або кількох звуків. Розуміння складу, його структури, класифікаційних ознак, поділу слів на склади	Основні характеристики складу Містить голосний звук Склад завжди містить один голосний звук, який є його серцевиною. Вимовляється одним поштовхом Коли ми вимовляємо слово, кожен склад вимовляється як окрема звукова одиниця.

		<p>тощо визначається різними теоріями, що пояснюють природу складу.</p> <p>Сучасне мовознавство склад розглядає в дихотомії — на рівні фонетики як фонетичну одиницю і на рівні фонології як фонологічну одиницю.</p> <p>Склад, особливості його структури й творення пов'язують також з <u>ритмом мовлення</u>, його просодикою, <u>наголошуванням</u> тощо.</p>	<p>Складоподіл Слова можна розділити на склади, і кількість складів у слові дорівнює кількості голосних звуків.</p> <p>Типи складів Склади можуть бути відкритими (закінчуються на голосний звук) і закритими (закінчуються на приголосний звук).</p> <p>Односкладові, двоскладові, багатоскладові Слова можуть складатися з одного складу (односкладові), двох складів (двоскладові) або більше двох складів (багатоскладові).</p>
48.	Прочитати різні поєднання частин мови	<p>Частини мови — великі за обсягом класи слів, об'єднаних спільністю загального граматичного значення і його формальних показників.</p>	<p>Значення частин мови</p> <ul style="list-style-type: none"> • Кожна частина мови має своє лексичне значення, тобто, яке поняття вона позначає (наприклад, іменник "стіл" позначає предмет, а дієслово "бігти" - дію). • Кожна частина мови має граматичні категорії (рід, число, відмінок, час, вид, тощо), які визначають її форму в мовленні. • Кожна частина мови виконує синтаксичну функцію в реченні (наприклад, іменник може бути підметом, додатком, присудком). • Знання частин мови допомагає правильно будувати речення, розуміти зміст висловлювань, правильно перекладати тексти, тощо.
49.	Прочитати і позначити незрозумілі слова	<p>Лексичне значення — історично закріплена у <u>свідомості людей</u> співвіднесеність <u>слова</u> з певним <u>явищем дійсності</u>, зв'язок певного звучання з певним поняттям, волевиявленням.</p>	<p>Лексичне значення слова може бути прямим (основним) або переносним (коли слово вживається в іншому значенні, ніж його основне, наприклад, "гострий ніж" - пряме, "гострі слова" - переносне).</p> <p>Розуміння лексичного значення слів є ключем до правильного розуміння мови та спілкування.</p>
50.	Поділити слова на склади і прочитати з розтяжкою	<p>ПОДІЛ, у, ч. <u>Дія за знач. поділити, поділяти.</u></p>	<p>Основні моменти</p> <ul style="list-style-type: none"> • Визначення кількості складів • Поділ між голосними • Специфічні випадки
51.	Прочитати слова / вирази, за допомогою яких можна намалювати усний портрет	<p>Портрét або портрétний жанр (фр. <i>portrait</i>) — мальоване, скульптурне або фотографічне зображення <u>людини</u> або групи людей, а також відповідний жанр <u>образотворчого мистецтва</u>.</p>	<p>Словесний портрет Метод опису людини з метою її ідентифікації за ознаками зовнішності.</p> <p>У літературі словесний портрет</p> <ul style="list-style-type: none"> • Служить для створення образу персонажа, допомагає читачеві візуалізувати його зовнішність. • Не обов'язково дотримується суворої криміналістичної системи опису, може бути більш вільним та образним. • Зображає риси обличчя, його вираз, міміку, жести, фігуру, одяг. • Допомагає розкрити характер персонажа через його зовнішність.

<p>52.</p>	<p>Прочитати в тексті слова, близькі за значенням до поданих (на дошці / на картках)</p>	<p>Синоніми (грец. συνώνυμος — «однойменний») — слова однієї <u>частини мови</u>, різні за звучанням і написанням, які мають дуже близьке або тотожне <u>лексичне</u> значення.</p> <p>Створення художніх образів Синоніми широко використовуються в художній літературі для створення яскравих образів і надання тексту емоційного забарвлення.</p>	<p>Близькі за значенням Синоніми не завжди мають абсолютно однакове значення, часто вони передають різні відтінки одного поняття.</p> <p>Різні за звучанням і написанням Наприклад, "швидкий", "прودкий", "шпаркий" - це синоніми, які мають схоже значення, але різні форми.</p> <p>Належать до однієї частини мови Це означає, що іменники замінюються іменниками, прикметники - прикметниками, і так далі.</p> <p>Взаємозамінність У більшості випадків синоніми можна вільно замінювати один одним, але в деяких випадках один синонім може бути більш доречним у певному контексті, ніж інший.</p> <p>Словники синонімів Існують спеціальні словники, які містять переліки синонімів для різних слів.</p> <p>Збагачення мовлення За допомогою синонімів мовлення стає більш точним, виразним і насиченим; можна уникнути одноманітності та тавтології.</p>
<p>53.</p>	<p>Прочитати слова в тексті, до яких подаються виноски</p>	<p>Примітки, виноски (інколи нотатки) — це: стисла, лаконічна довідка до того чи іншого слова у тексті, яке може бути незрозуміле читачеві, або, на думку редактора, потребує пояснення. Примітки здебільшого пояснюють слова іноземного походження, <u>діалектизми</u> чи <u>архаїзми</u>. Іноді примітки роблять до авторських скорочень, абревіатур чи образних (переносних) висловів.</p>	<p>Функція примітки Використовуються для того, щоб зробити текст більш зрозумілим та інформативним, особливо якщо в ньому зустрічаються терміни, які можуть бути незнайомі широкому колу читачів, або якщо потрібне додаткове пояснення контексту.</p> <p>Формат примітки Можуть бути оформлені у вигляді виносок унизу сторінки або як окремий блок тексту після основного тексту.</p> <p>На що звертати увагу Дотримуватися стилістики та форматування, що прийняті в конкретному виданні або документі.</p> <p>У сучасних текстах В електронних документах та онлайн-текстах примітки можуть бути інтерактивними, тобто їх можна відкривати та закривати за потреби.</p>
<p>54.</p>	<p>Прочитати слова / вирази, які можна застосувати при написанні есе</p>	<p>Есе або есей (фр. <i>essai</i>, фр. вимова: — спроба, нарис, від лат. <i>exagium</i> — зважування) — невеликий за обсягом прозовий <u>твір</u>, що має довільну композицію і висловлює індивідуальні думки та враження з конкретного приводу чи питання і не претендує на вичерпне і визначальне трактування теми; це <u>жанр</u>, який лежить на перетині художньої та публіцистичної (часом науково-популяризаторської) творчості.</p>	<p>Основні ознаки есе</p> <p>Невеликий обсяг Есе зазвичай коротший за традиційні наукові роботи або твори.</p> <p>Вільна композиція Структура есе не регламентована, автор може вільно викладати свої думки.</p> <p>Суб'єктивність Есе виражає особисті погляди, враження та думки автора.</p> <p>Інтелектуальність Есе відображає роздуми автора над певною проблемою, питаннями, подіями.</p> <p>Художність Есе часто використовує художні засоби, мовні звороти, щоб зробити текст цікавішим і виразнішим.</p>

		<p>Типи есе</p> <p>Загальні есе Висловлюють особисті думки автора з певного питання.</p> <p>Критичні есе Аналізують та оцінюють певні явища, твори, події.</p> <p>Наукові есе Висвітлюють певні наукові проблеми, містять елементи дослідження.</p> <p>Літературні есе Розглядають літературні твори, аналізують стиль, образи, ідеї.</p> <p>Публіцистичні есе Обговорюють суспільно важливі питання, висловлюють політичні, соціальні погляди.</p>	<p>Мета есе Есе прагне спонукати читача до роздумів, викликати емоційний відгук.</p> <p>Написання есе Визначення теми Оберіть тему, яка вас цікавить та дозволяє висловити власну думку.</p> <p>Планування Складіть план, щоб структурувати свої думки.</p> <p>Вступ Зацікавте читача, вкажіть тему есе та вашу позицію.</p> <p>Основна частина Наведіть аргументи, приклади, факти, що підтверджують вашу позицію.</p> <p>Висновок Узагальніть думки, повторіть основну тезу.</p> <p>Стиль Обирайте індивідуальний стиль, висловлюйтеся вільно, але логічно.</p> <p>Редагування Перевірте текст на наявність помилок, логічність викладу, зв'язність.</p>
55.	Прочитати і виписати слова для практичного словника, наприклад, до теми «Осінь»...	<p>Словнік (заст. <i>словар</i>, <i>словніц</i>, <i>збірослоб</i>) — упорядкований в алфавітному чи тематичному порядку <u>список</u> заголовних <u>лексикографічно</u> опрацьованих слів.</p>	<p>Види тематичних словників Загальнотематичні Охоплюють широкі сфери знань, наприклад, словник з біології, історії, географії тощо.</p> <p>Спеціалізовані Зосереджені на вузьких темах, наприклад, словник термінів з медицини, комп'ютерних технологій, кулінарії тощо.</p> <p>Перекладні Містять переклад слів з однієї мови на іншу, організований за тематичними групами.</p> <p>Тлумачні Пояснюють значення слів з певної теми, надаючи приклади використання.</p> <p>Навіщо потрібен тематичний словник Вивчення мови Допомагає розширити словниковий запас за певною темою, запам'ятовувати слова та їх значення.</p> <p>Підготовка до іспитів Забезпечує знання термінології, необхідної для складання іспитів із певних предметів.</p> <p>Написання текстів Допомагає підібрати точні слова та вирази для статей, рефератів, дипломних робіт тощо.</p> <p>Спілкування Допомагає розуміти та використовувати мову в конкретних ситуаціях.</p>
56.	Прочитати текст, застосовуючи різні техніки	<p>КОМБІНОВАНИЙ, а, е. <u>Який становить комбінацію</u> (у 1 знач.) <u>чого-небудь</u>.</p>	<p>Комбіноване читання</p> <p>Вид читання, який поєднує елементи різних технік читання, таких як читання вголос та мовчки, з метою покращення розуміння тексту та розвитку навичок читання.</p>

			<p>Може включати в себе вибіркове читання, ознайомлювальне читання, вивчаюче читання та інші види, адаптовані до конкретних завдань та цілей.</p> <p>Використовує різноманітні підходи для роботи з текстом, дозволяючи учням не лише сприймати інформацію, але й аналізувати її, ставити питання та знаходити відповіді.</p> <p>Сприяє не лише покращенню техніки читання, але й розвитку критичного мислення, вміння аналізувати інформацію та формувати власні судження.</p>
57.	Прочитати уривок, до якого можна підібрати відповідне прислів'я	<p>Прислів'я — мала форма народної поетичної творчості, короткий, ритмізований вислів, що несе узагальнену думку, висновок, іноказання з дидактичним ухилом.</p>	<p>Особливості народних прислів'їв: узагальнення народного досвіду; повчальність; стислість і ємність висловленої думки; влучність і поетичність; використання слів у прямому й переносному значеннях; малий обсяг.</p>
58.	Виділити мовні засоби (метафори)	<p>Метафора (грец. μεταφορά) — перенесення, яке полягає у перенесенні ознак одного предмета чи явища на інший на основі їхньої схожості. Наприклад: "Стіни стоять замріяно..."</p>	<p>Сутність метафори Спосіб образного мислення та мовлення, який дозволяє нам передати складні ідеї та почуття за допомогою більш конкретних та зрозумілих образів.</p> <p>Відмінність від порівняння Не використовує слова "як", "наче", "подібно" для вираження подібності. Вона просто стверджує, що один об'єкт є іншим, але у переносному значенні.</p> <p>Функції метафори Збагачення мовлення Метафори роблять мовлення більш виразним, образним та емоційним.</p> <p>Пояснення складних речей Метафори допомагають зрозуміти складні поняття, переносячи їх на знайомі та зрозумілі образи.</p> <p>Створення художнього ефекту У літературі та мистецтві метафори використовуються для створення яскравих образів та передачі емоцій.</p> <p>Когнітивна функція Метафори впливають на те, як ми сприймаємо та осмислюємо світ, формуючи наші поняття та уявлення.</p>
59.	Виділити мовні засоби (порівняння)	<p>Порівняння — <u>троп</u>, який полягає у поясненні одного предмета через інший, подібний до нього, за допомогою <u>компаративної зв'язки</u>, тобто єднальних <u>сполучників</u>: як, мов, немов, наче, буцім, ніби та ін..</p>	<p>Види порівнянь Просте Найпростіша форма, де один предмет порівнюється з іншим за допомогою сполучників.</p> <p>Поширене Складається з декількох частин, де одна з них розкриває ознаку порівняння.</p> <p>Заперечувальне Один предмет заперечується, а потім порівнюється з іншим.</p> <p>Порівняння-запитання Використовується для посилення емоційного впливу.</p>

60.	Виділити мовні засоби (епітети)	<p>Епітет (дав.-гр. ἐπίθετον, <u>трансліт. epitheton</u>) — це слово чи словосполучення, завдяки особливій функції в тексті, допомагає слову набути нового значення або сенсового відтінку, підкреслює характерну рису, визначальну якість певного предмета або явища, збагачує мову новим емоційним сенсом, додає тексту певної мальовничості та насиченості. Застосовується до реальних чи вигаданих персонажів, божеств, об'єктів, а також <u>біологічних назв</u>.</p>	<p>Функції епітетів Підкреслюють красу та унікальність Допомагають виділити найважливіші та найхарактерніші риси предметів або явищ.</p> <p>Посилюють емоційне сприйняття Роблять текст більш емоційним, сприяють кращому розумінню та запам'ятовуванню.</p> <p>Створюють образність мовлення Допомагають уявити описуване явище, роблять текст більш живописним.</p> <p>Збагачують мову Роблять мовлення більш виразним, поетичним, насиченим.</p>
61.	Визначити стиль тексту	<p>Функціональний стиль — це комунікативно вмотивоване вживання системно дібраних елементів <u>літературної мови</u>.</p> <p>Жанр — це композиційно стійке і стилістично типове оформлення текстів певного стилю.</p>	<p>В українській мові традиційно виділяють п'ять стилів: розмовний, офіційно-діловий, науковий, медійний, художній.</p> <p>Кожен функціональний стиль поділяється на підстили, під якими розуміється реалізація стилю залежно від комунікативної мети. Кожен підстиль реалізується через систему жанрів.</p> <p>Кожен зі стилів має або усну, або письмову форму фіксації, тому виокремлюють розмовний та книжні стилі. Розмовний стиль — це переважно усна форма фіксації. Книжні стилі — це переважно письмові форми фіксації. До них належать: офіційно-діловий, науковий, медійний та художній.</p>
62.	Змінити закінчення тексту	<p>ЗМІНА, и, ж. 1. <u>Перехід, перетворення чого-небудь</u> (перев. <u>стану, руху, ознаки, властивості</u> і т. ін.) у <u>щось якісно інше; змінювання</u>.</p> <p>Зміна кінцівки тексту означає переписування заключної частини тексту з метою покращення її впливу на читача, узагальнення викладеного матеріалу або створення більш сильного враження. Це може включати в себе підсумок основних моментів, висловлення висновків, надання рекомендацій або заклик до дії.</p> <p>Важливо пам'ятати Зміна кінцівки повинна бути обґрунтованою і відповідати загальній структурі та меті тексту. Вона повинна</p>	<p>Кінцівка тексту, також відома як <u>заклучна частина</u>, виконує важливу роль у завершенні висловлювання та залишенні останнього враження у читача. Її зміна може бути необхідною з різних причин:</p> <p>Покращення логічного завершення Кінцівка може бути переписана, щоб краще підсумовувати основні ідеї, висновки або аргументи, представлені в тексті.</p> <p>Посилення емоційного впливу Заміна кінцівки може допомогти створити більш сильне враження у читача, залишити його з певними емоціями або спонукати до роздумів.</p> <p>Надання рекомендацій або заклик до дії Кінцівка може містити конкретні рекомендації, заклики до дії або мотивацію для читача.</p> <p>Адаптація для конкретної аудиторії Кінцівку можна переписати, щоб краще відповідати очікуванням та потребам певної аудиторії.</p> <p>Приклади змін</p> <p>Замість простого підсумку</p>

		покрощувати текст, а не погіршувати його.	Замість загального підсумку, можна додати конкретні приклади або ілюстрації, що підтверджують основні тези. Зміна тону Кінцівку можна переписати з нейтрального на більш емоційний, або навпаки, щоб краще відповідати загальному тону тексту. Додавання заклику до дії Наприклад, якщо текст описує проблему, кінцівка може містити заклик до участі у вирішенні цієї проблеми. Включення питання для роздумів Кінцівка може закінчуватися питанням, що спонукає читача до подальших роздумів.
63.	Написати діалог між персонажами	Персонаж (фр. <i>personnage</i> , від лат. <i>persona</i> — <u>маска, роль, особа</u>) — дійова <u>особа</u> , істота мистецького (<u>художнього</u>) твору: <u>міфу, книги, образотворчого мистецтва, спектаклю, кінофільму, гри</u> , або <u>публіцистики</u> тощо. Олюднені, оживлені образи речей, явищ природи, особин тваринного світу в казках, байках, притчах та деяких інших жанрах також називають персонажами. Персонаж — емоційно нейтральне поняття, яке означає постать літературного твору з будь-якими психічними, особистісними якостями. Персонажі літературних творів є результатом уяви автора твору, незалежно від того, чи його уявлення про осіб реального світу (<u>прототипи</u> літературних персонажів), чи цілковитої фантазії. Персонажем також називають людину, учасника яких-небудь <u>подій</u> .	Етапи створення діалогу Визначення теми та мети Обговоріть, про що буде розмова, яка її основна ідея та що учасники хочуть досягти. Вибір учасників та розподіл ролей Визначте, хто буде говорити та які ролі вони виконуватимуть у діалозі (наприклад, продавець і покупець, лікар і пацієнт, друг і друг). Створення плану Розбийте діалог на логічні частини (вступ, основна частина, висновок), продумайте основні репліки та їх послідовність. Написання реплік Складіть висловлювання для кожного учасника, враховуючи їхні ролі та мету діалогу. Оформлення діалогу Кожна репліка записується з нового рядка, перед нею ставиться тире. Якщо є слова автора, що передують репліці, після них ставиться двокрапка. Якщо слова автора йдуть після репліки, після неї ставиться кома, знак оклику або знак питання, а потім тире. Слова автора, що стоять у середині репліки, виділяються тире з обох боків. Редагування та перевірка Перечитайте діалог, переконайтеся, що він логічний, послідовний, зрозумілий і відповідає обраній темі.
64.	Написати (коротко / докладно) і прочитати сценарій до кінострічки, за текстом	Сценарій — літературно-драматичний твір, написаний як основа для постановки кіно-або <u>телефільму</u> . Сценарій в кінематографі, як правило, нагадує п'єсу і детально описує кожну сцену і діалоги персонажів з ремарками. Іноді сценарій являє собою адаптацію окремого літературного твору для кінематографа, іноді в цьому випадку автор роману буває і автором сценарію (сценаристом).	Для кіно та телебачення: Сценарій - це детальний план, що описує кожну сцену, діалоги, дії акторів, а також вказівки щодо візуального оформлення та звукового супроводу. Для театру Сценарій (або лібрето) є основою для театральної вистави, включаючи опис декорацій, репліки акторів, музичний супровід та інші елементи постановки.

65.	Дібрати звукове оформлення до «фільму», за текстом	Фільм, також кінофільм, кіно, кінострічка — аудіовізуальний твір кінематографії, що складається з епізодів, поєднаних між собою творчим задумом і зображувальними засобами, та який є результатом спільної діяльності його авторів, виконавців і виробників.	Підбір звукового оформлення для фільму, також відомий як саундтрек , є важливим етапом створення кінокартини, який впливає на емоційний стан глядача та загальне сприйняття фільму. Це процес, який включає вибір та інтеграцію музики, звукових ефектів та діалогів, щоб створити унікальну атмосферу та посилити враження від перегляду.
66.	Створити ілюстрації до тексту	Ілюстрація — <u>зображення</u> , що супроводжує <u>текст</u> літературного твору, газетної статті тощо з метою полегшення для читача візуалізації змісту.	Кроки створення ілюстрацій 1. Аналіз тексту Зрозумійте тему та ідею Що саме автор хоче донести до читача? Який настрій передає текст? Визначте ключові елементи Які персонажі, предмети, місця чи події важливі для розуміння тексту? Зверніть увагу на деталі Навіть незначні на перший погляд деталі можуть надихнути на цікаву ілюстрацію. Виберіть епізод Часто ілюстрація краще передає емоції, якщо вона зображує конкретний епізод, а не весь текст загалом. 2. Вибір стилю та техніки Визначтесь зі стилем Це може бути реалістичне зображення, стилізований малюнок, комікс, абстракція тощо. Оберіть техніку Олівці, фарби, цифрова графіка - вибір залежить від вашого досвіду та бажаного результату. 3. Створення ілюстрації Створіть ескіз Намалюйте попередній малюнок, щоб перевірити композицію та розташування елементів. Додайте деталі Опрацюйте малюнок, додайте кольори, тіні та інші деталі, які підкреслять ідею тексту
67.	Створити рекламу для книги	Реклама (лат. <i>Reclamare</i> — «гукати раз-у-раз, знову викликати, повторно вигукувати»), забуте вихвала — популяризація товарів, видоцищ, послуг і т. ін. з метою привернути увагу покупців, споживачів, глядачів, замовників тощо, поширення <u>інформації</u> про когось, щось для створення <u>популярності</u> , а також візуальна та інша медіа-продукція — плакати, оголошення, відеокліпи, що використовуються як засіб привертання уваги потенційних <u>споживачів</u> .	Кроки, які допоможуть зробити рекламу книги Визначте свою цільову аудиторію Хто буде читати вашу книгу? (вік, стать, інтереси, місце проживання) Де вони проводять час онлайн? (соціальні мережі, форуми, блоги) Які їхні потреби та бажання? Створіть привабливу обкладинку та опис книги Обкладинка повинна бути візуально привабливою та відображати тематику книги. Опис повинен зацікавити читача та коротко розповісти про сюжет. Оберіть рекламні канали Створіть контент-план та стратегію Визначте, який контент ви будете створювати та публікувати.

		<p>Реклама завжди звертається до людини, реклама впливає на її свідомість, на прийняття того або іншого рішення, тому без знання психології людини реклама не може бути ефективною.</p> <p>Реклама книги - це безперервний процес, який вимагає терпіння та наполегливості.</p>	<p>Вкажіть, які інструменти ви будете використовувати.</p> <p>Залучіть читачів до взаємодії Проводьте конкурси, розіграші, вікторини. Відповідайте на коментарі та запитання. Запрошуйте читачів до обговорення книги. Організуйте зустрічі з читачами</p> <p>Аналізуйте результати та коригуйте стратегію Вимірюйте ефективність реклами. Вивчайте, що працює, а що ні. Вносьте зміни в стратегію. Не бійтеся експериментувати з різними підходами.</p>
--	--	--	--